

ستاره نقطه تی تی اف!

شهاب سیاوش

این که چرا ستاره نقطه تی تی اف عنوان این مقاله شد دلیل خاصی ندارد اما در واقع همان *.ttf است و معنا و مفهوم آن این است که این متن مربوط به فونت و از این جور حرفهاست. فونت ها هم همان طور که احتمالا می دانیم (بخوانید نمی دانیم) خانواده هایی دارند و از قضا گاهی فرزندان نیز به دنیا می آورند! این مطلب به دلایل فراوانی که شاید در طول آن ذکر شود و شاید هم نشود ارتباط خاصی به فونت های فارسی (?) پیدا نمی کند بلکه به فونت های لاتین و شاخه های متنوع و بی شمار طراحی فونت در ممالک مترقیه مربوط می باشد. فلذا اصلا به ما مربوط نمی شود!

در فونت های فارسی (?) به غیر از فونت های استاندارد و نرمال که برای کارهای چاپی و در صفحه آرایی های کتاب و مجلات و روزنامه ها به کار می روند تقریبا فونتی که بتوان آن را در زمره ی دیگری جای داد به طور جدی طراحی نشده است. البته مستثنی کنید فونت ها و تایپ فیس هایی را که طراحان برای کارهای شخصی خود طراحی می کنند و در واقع تمایلی به عرضه ی آنها ندارند : مثلا تایپ فیس آقای ساعد مشکی یا آقای رضا عابدینی یا آقای فرهاد فزونی و... که می توان آنها را در خانواده ی Distorted (= دارای اعوجاج یا معوج ! ، با این وضع کلمات دخیل آن وقت انتظار دارند که ما لاتین ننویسیم ، آخر معوج هم شد معادل! البته چولیده را هم می توانید به مناسبت پاس داشتن فارسی داشته باشید!) یا Typewriter (= ماشین تحریری) قرار داد.

باز هم البته فونت هایی هستند که به آنها فانتری (?) می گویند که متفاوت هستند و منظور از فانتری هم احتمالا همان غیرنرمال یا غیر استاندارد برای کارهای چاپی ست! اما در بیرون از بلاد ما در فرنگستان انسان هایی وجود دارند که حقیقتا می توان به آنها طراح حروف و فونت گفت و جالب تر این که مثلا کارشان طراحی فونت یا تایپ فیس برای یک فیلم یا یک بازی رایانه ای یا یک سایت شخصی یا چیزهای خیلی معمولی ست و جالب ترتر این که در آنجا فرقی بین طراح فونت Garamond و Caslon با طراح فونت Dirty Ego یا Come Down وجود ندارد ، هر دو طراح فونت هستند و کار هر دو مهم و در خور توجه و دارای ارزش و جالب ترترتر این که در آن ممالک یک شخص با طراحی یک فونت که با آن روی تابلوهای راهنمایی و رانندگی می نویسند : "از سمت راست حرکت کنید" خود را طراح فونت حرفه ای نمی نامد! جدا نمی دانم که ما ایرانی ها کارهایی را انجام نمی دهیم چون نمی خواهیم انجام نمی دهیم یا چون نمی توانیم ؟ یعنی طراحان ما

واقعا نمی خواهند فونت های متفاوت و متنوع طراحی کنند یا می خواهند اما اصلا نمی توانند ؟ البته در اینجا این سخن هم به میان می آید که ما در همین فونت های نرمال مان مانده ایم حالا بیاییم فونت های معوج طراحی کنیم !؟

بعد از این مقایسه ی تکراری و نا امید کننده به اصل ماجرا می پردازیم و آن هم اشاره ای به خانواده های فونت های لاتین و ذکر نام ها و دیدن تصاویری از آنهاست ، حقیقتا عرض کنم که من کتاب یا مقاله ای راجع به خانواده های فونت های لاتین در روزگار فعلی (منظور سال های اخیر است) ندیده ام بنابراین این شاخه ها و تقسیم بندی ها وحی منزل نبوده و تنها مهم ترین و معروف ترین آنهاست و همین طور پیدا کردن نام های معادل این خانواده ها بسیار کسالت بار می نماید... دقیقا مثل این است که بخواهیم برای کوبیسم یا امپرسیونیسم یا فوتوریسم یک معادل یک کلمه ای پیدا کنیم... به همان اندازه مضحک است بنابراین اولین کلمه ای که به ذهنمان خطور کرد نوشتیم و در جاهایی هم داستان نوشتیم یا ؟ گذاشتیم :

1- 3D یا سه بعدی : همان طور که از نامش پیداست فونت هایی را دربر می گیرد که گلیف های سه بعدی دارند و مثلا حروف در زاویه های 45 یا 60 یا 90 درجه سایه دار یا مثل اسکلت ساختمان ساختار بندی شده اند مانند : Agent Orange و 3D Baveuse و Blox (BRK) و Captain Lethargic و ...

2- Adventure یا ماجرای! : همان طور که از نامش پیداست فونت هایی با حالت های خاص لبه ها و تیزی های عجیب که بهتر است نگاهی به آنها بیاندازید. مانند: Captain Kidd Demo و Don Drakon و dwarves و ...

3- Arabic یا عربی : در شاخه بندی فونت های لاتین فونت های خارجی و غیر لاتینی که بسیار کاربرد دارند یا به مرور کاربرد یافته اند معمولا یک شاخه ی جداگانه را به خود اختصاص می دهند مانند عربی، چینی، یونانی، ژاپنی، روسی و... در

این شاخه گاهی علاوه بر فونت های عربی استاندارد، فونت های لاتینی که با حروف عربی ساخته شده اند نیز حضور دارند یعنی در واقع حرف "ط" عربی را به گونه ای کج می کنند که مثلا شبیه به "d" شود! ما این کار را به شما پیشنهاد نمی کنیم اگر چنین کاری بکنید ما هیچ وقت خودمان را برای نوشتن این مقاله نمی بخشیم...! مانند : Afarat ibn Blady و ArabDancesMediumItalic و DS Arabic و psuedosaudi و ...

حَمَلًا لِلَّهِ تَأْيِمْ فَمَهْ سَسَائِلُزْ ذَلِقْ مُمَهْ عَظَهْ
حَبْسِ إِلَّ لِلْمَنْ تَأْيِمْ فَمَهْ سَسَائِلُزْ ذَلِقْ مُمَهْ عَظَهْ

4- Beveled یا مورب : البته همان طور که گفتیم مورب اولین کلمه ای بود که به ذهن ما خطور کرد شما می توانید هر چیز دیگری جای آن بگذارید... شما بعد از این همه سال کار گرافیک باید مفهوم خود Beveled را بدانید ! فونت هایی که گلیف هایشان بر روی خود سایه هایی مورب دارند. مانند: Rubber Walls و TwoForJuanNF و Voodoo Dolls و ...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

5- Brush یا قلم مو : خیر... غیر ممکن است... به هیچ عنوان... شکسته نفسی می کنید... حتی اگر فوت کنم راجع به فونت های قلم مو چیزی نمی نویسم : مگر می شود که طراحان گرافیک ندانند که این فونت ها در واقع گلیف های شبیه به حرکت قلم مو دارند؟! مانند : Cezanne Regular و Dark Horse و DJ Gross و ...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

6- Calligraphy یا خوشنویسی : منظور فونت هایی ست که بنا به حروف خوشنویسی (البته لاتین و نه مثلا نستعلیق) طراحی می شوند. مانند: AdineKirnberg-Script و Amaze Normal و Ariston و BrockScript و ...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

7-Chinese یا چینی : مانند فونت های عربی که گفته شد و همین طور فونت هایی به زبان چینی و همین طور فونت هایی که د آنها سعی شده حروف لاتین به شکل حروف چینی طراحی شود، توجه کنید که این حالت با تبدیل خود حروف عربی به حروف لاتین تفاوت دارد این حالت در فونت های یونانی، ژاپنی، روسی و... نیز رواج دارد. مانند : Chang and Eng و far_east و Chinese Takeaway و Gang of Three...

K O Q U W Y Z A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

8-Comic یا همان کمیک : احتمالاً این دسته از فونت ها هستند که در ایران فارسی شان فانتزی نامیده می شود همان طور که مشخص است فونت هایی هستند معمولاً گرد شده و نرم و مضحک...مانند : 1980 Portable و 2Peas Drama و Queen و 2Peas Goofball...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

9-Computer یا کامپیوتری : فونت هایی که بر اساس فونت های اولیه ای که در صنعت کامپیوتر و در نرم افزارهای اولیه که نمایشگرهای نقطه ای داشتند طراحی نمی شوند! اگر این طور بود خوب بود اما این فونت ها در واقع همان فونت های Dotted هستند با این تفاوت که حروفشان از نقطه های ریز مربع شکل تشکیل می شوند (بر خلاف Dotted که از حروف دایره ای بهره می برد) مانند : Alpine 7558M و Arcade و Atmosphere...

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ
ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ

10- Curly یا فرفری! : فونت هایی که گلیف هایشان جداگانه فر خورده اند یا در واقع پیچ پیچی می باشند. مانند: A
...و BubbleBoy2 و Bellyfish و Acadian! و Yummy Apology

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

11- Decorative یا آذینی : فونت هایی که پر از نقش و نگار و خطوط و تزئینات هستند و به همین کار هم می آیند.
مانند: 101! Star Lit Nght و 101! EtchASketch و 101! All American و ...

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

12- Dirty یا کثیف : این دسته از فونت ها به شدت مورد علاقه ی اینجانب می باشند و حرکات محسوسی نیز از جانب من در جهت طراحی فونت های فارسی کثیف صورت گرفته است که شاید قرنهای آینده به منصفه ی ظهور برسد. فونت هایی که گلیف های چرکین و پاره شده و خط خطی شده و لک دار و پوسیده از ویژگی های آنهاست و همین طور در مواردی استفاده از گلیف های استاندارد دیگر فونت ها و ادغام چندین فونت در یکدیگر البته با اسانس چرک و دود جایز است! اضافه کنم که طراحان این دسته از فونت ها به نوعی دستکاری و تغییر و ویرایش دیگر فونت ها را مد نظر دارند. مانند: 28 Days و 4YEStamp و Later و Addicted to Type و ...البته فونتی که در پایین مشاهده می کنید جزو تمیز ترین کثیف هاست برای چرکین ترین کثیف ها می توانید به Cocaine sans و Got Heroin? و ... مراجعه کنید:

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

13- Distorted یا چولیده! : فونت هایی که گلیف هایشان از هر لحاظ که تصورش را بکنید اعوجاج حاصل کرده اند. مانند:

ABUSO و Acidic و acid_reflux و After Shok و Aileenation و ...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

14- Dotted یا خال خال : که در واقع همان نقطه نقطه صحیح تر است، در این فونت ها گلیف ها کلا از نقطه های ریز

تشکیل شده اند. مانند: Alphabet_05 و Atomic Clock Radio و Balls on the rampage و Charaille AOE و ...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

15- Embossed یا برجسته : فونت هایی که گلیف هایشان از سطح برجسته تر می شوند و رو می آیند. مانند: Bas Relief

و Devil's Handshake و Split Enzymes و ...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

16- Famous یا مشهور : منظور فونت هایی ست که برای سازمان ها نهادها فیلم ها بازی ها نرم افزارها روزنامه ها سایت

ها و... طراحی شده اند ، لازم به ذکر است که این دسته از فونت ها تنها برای همین منظور طراحی شده اند و در واقع

سفارش دهندگان برای سازمان ها نهادها فیلم ها بازی ها نرم افزارها روزنامه ها سایت ها و... خود به طراح سفارش می دهند و او هم فونت را به طور اختصاصی برای سازمان ها نهادها فیلم ها بازی ها نرم افزارها روزنامه ها سایت ها و... طراحی می کند و قرار هم بر این است که فقط سازمان ها نهادها فیلم ها بازی ها نرم افزارها روزنامه ها سایت ها و... مربوطه از آن فونت استفاده کنند!! مانند: African و Alias و BatmanForeverAlternate و Ben Pioneer Bold و Blade Runner و ... و Movie Font

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

17-Fire یا آتش : به نظر شما این که حروف یک فونت مانند جرقه یا شعله ی آتش باشند چیز مهمی ست که برای آن یک شاخه در نظر بگیریم ؟ خیر نیست... پس شماره ی 17 را پس می گیریم...

17-Funky یا ؟ : گذاشتن یک اسم برای این فونت ها ممکن نبود! پس خودتان ببینید : Advert Regular و Advertising و ... و AmsterdamTangram و Gothic Demo

A B O E F C H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
A B O E F C H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

18-Gothic یا گوتیک : فونت های با سبک و سیاق گوتیک. مانند: Abaddon! و Ardenwood Demo و Argor Got و ... و Bayern و Scaqh

19- Graffiti یا دیوار نوشته : فونت هایی که بر اساس حروف خاصی که معمولا در دیوار نوشته ها به کار می روند طراحی می شوند یعنی حروفی با قابلیت سریع نویسی بوسیله ی دست. مانند: 5 cent و Jungle Bold و Krylon Gothic و ...

20- Greek یا یونانی : مانند فونت های عربی و چینی که گفته شد و همین طور فونت هایی به زبان یونانی مانند : Achilles و Alfabetix و Ancient Geek و ...

ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝΟΡΡΣΤΥΦΧΨΖ
αβγδεζηικλωηθρρτστυνωχψξ

21- Handwritten یا دست خط : فونت های ساخته شده از روی دست خط. مانند: Abscissa و BickhamScriptPro- و Viner Hand ITC و Vladimir Script و KUNSTLER و Bold و ...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

22- Headline یا سر صفحه : منظور فونت هایی است که برای سر صفحه ها و عنوان ها در صفحه آرایی ها به کار می رود. مانند: Action Force Normal و AmarilloUSAF و Ambient Medium و ...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

23- Japanese یا ژاپنی : مانند فونت های عربی و چینی که گفته شد و همین طور فونت هایی به زبان ژاپنی مانند:
...و TokyoSoft و Osaka-Sans Serif و Anyong

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

24- Outline یا توخالی : فونت هایی که در حروف آنها فقط مرزی در اطراف حروف وجود دارد و به اصطلاح توخالی هستند.
مانند: abc,pipe و Allstar Regular و هر فونت تو خالی دیگر... در ضمن شما می توانید هر فونتی را به راحتی با هر نرم افزار ساده ی ویرایش فونت به توخالی تبدیل کنید... بنابراین Outline را نمی توان یک خانواده به حساب آورد بیشتر یک نوع به حساب می آید مانند Bold و Regular و Fracture و...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

25- Retro یا رجوع کننده به گذشته! (جدا معادل یک کلمه ای پیدا نکردم) : منظور فونت هایی است که با توجه به هنرهای گذشته انجام می گیرد مثلا با توجه به آداب و رسوم یا نمادها و اعتقادات قدیمی برای عنوان هم می توانید چیزی در مایه های "ابتدایی" برای آن در نظر بگیرید اساسا فونت های این گروه به نوعی ساده هستند. مانند: Laitos.1 و
...و Andes و Anabolic Spheroid

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

-26 Rounded یا گرد شده : فونت هایی که گلیف های با مرز و حاشیه ی صاف شده و مدور دارند. مانند: Adira Display
...و SSi و Base 4 و bauwerck

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

-27 Russian یا روسی : مانند فونت های عربی و چینی که گفته شد و همین طور فونت هایی به زبان روسی مانند :
...و Cyberia و Eurocentric و Soviet

АБСДЕFGHIJKLMИѠPQRSTUVWХYZ
АБСДЕFGHIJKLMПѠPQRSTUVWХYZ

-28 Sans-serif یا بدون زائده : فونت های معروفی که در ابتدا و انتهای حروف زبانه یا زائده ندارند. مانند: Accidental
Tahoma و Almonte و Presidency و بسیاری از فونت های بدون زائده مانند همین

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Stencil-29 یا استنسیل : فونت هایی که دارای حروفی هستند که گویا استنسیل شده اند از ویژگی های این حروف برش های ضخیم روی حروف است این فونت ها هم فونت های دیگر را مورد لطف قرار می دهند! مانند: Boston Traffic و Crass و ITOMI VINCA STENCIL و ...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

Typewriter یا ماشین تحریری: فونت های زیبایی که بر اساس حروف به کار رفته در ماشین های تحریر قدیمی ساخته شده و تنوع بی شماری در آنها دیده می شود. اساس این فونت ها فونت معروف Courier است که در ماشین های تحریر به کار می رفته است. مانند: 1942 Report و Adler و bulkyRefuse Type Normal و Mom'sTypewriter و Mc و Typewriter from hell و Garey و ...

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

گفتن این نکته نیز ضروری به نظر می رسد که اغلب فونت های لاتین به طور همزمان در چند خانواده عضو هستند ! یعنی شما می توانید فونتی را هم در Typewriter و هم در Dirty و یا فونتی را هم در Famous و هم در Distorted رده بندی کنید.

بله... پس از دیدن این همه گوناگونی و تنوع در فونت های لاتین می بینیم که باید هم فونت فارسی را به صورت فونت فارسی (?) بنویسیم! اما دست نگه دارید... در اینجا تصمیم داریم حرف اول خود را تا حدودی پس بگیریم و با تساهل و تسامح فراوان نگاهی به فونت های فارسی غیر استاندارد برای کارهای چاپی نیز بیاندازیم البته این غیر استاندارد به معنای این نیست که نمی شود این فونت ها را چاپ کرد بلکه به این معناست که برای کارهای صفحه آرایی در کتاب و مجله و روزنامه نمی توان از آنها استفاده کرد یعنی نامناسب برای متن یا غیر نرمال. فونت هایی را که حداقل ها را داشته باشند به طور اجمالی بررسی می کنیم :

فونت های Arshia و Elham و Farnaz و Homa و Narm را می توان به نوعی Rounded دانست همین طور می توان فونت های Cheshmeh و Haleh و Johar را Distorted و فونت های Jadid و Kourosh و Nasim و Titr را Headline و فونت های Kamran و Koodak و Morvarid را Comic و فونت های Majid Shadow و Tawfiq Outline و Outline و فونت Moj را Curly به حساب آورد و البته فونت هایی مثل Badr و Jalal و Lotus و Mitra و Nazanin و Roya و Yaqut و Yas و بالاخره Zar را مناسب برای متن و جزو فونت های نرمال می دانیم. در اینجا من، بنده، خود را در کمال تواضع اولین و تنهاترین! طراح فونت فارسی در خانواده ی Dirty و Typewriter و Retro و همچنین فونت فارسی با گلیف های غیر چسبان اعلام می دارم!! اگر شما هم در زمینه ی تولید و طراحی فونت کاری صورت داده اید در بخش نظرات با ما همراهی کنید :